

ПРЕС-РЕЛІЗ

до засідання «круглого столу» «ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ У 2011 РОЦІ: ПРОГНОЗ ДИНАМІКИ, ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ»

19 травня 2011 р.

Відновлення економіки України у 2011 році відбувається в умовах збільшення обсягів світової торгівлі та розгортання інвестиційної активності у реальному секторі. Макроекономічне середовище у першому півріччі поточного року характеризується зростанням цін на світових товарних ринках, зокрема на нафту, метали та продовольство, активізацією фінансових ринків та продовженням депресії на ринках нерухомості.

Згорання інвестиційної активності під час кризи, яке було спричинене політичною нестабільністю, невизначеністю ринкового середовища, незадовільним фінансовим станом суб'єктів господарювання та нестачею фінансових ресурсів, стримувало модернізацію технологічного укладу економіки України та освоєння нових видів продукції. Як наслідок, сприятливі умови на зовнішніх товарних ринках у поточному році можуть бути реалізовані українськими експортерами не повною мірою. Експортери зможуть відновити присутність у своїх традиційних ринкових нішах, які вони займали у докризові часи, проте освоєння нових ніш буде недостатньо інтенсивним. Потенціал нарощування обсягів виробництва інвестиційної продукції для внутрішнього ринку при зростанні інвестиційної активності вітчизняних суб'єктів господарювання також може залишитися нереалізованими. Головним чином, попит на інвестиційну продукцію задовольнятиметься за рахунок імпорту, масштабних процесів імпортозаміщення у короткостроковій перспективі поки що не відбуватиметься.

Зростання світової економіки спричинює підвищення світового попиту на нафту. Разом з тим, скоротилася пропозиція нафти через зупинку її постачання з Лівії. Незадіяні виробничі потужності країн ОПЕК оцінюються експертами на рівні 4,5 % від її світового попиту, що може компенсувати поставки з Лівії та стримати зростання цін на нафту. У 2011 році прогнозується збільшення цін на нафту на рівні 35 %. За умов відсутності дієвого регулювання цін на продукти нафтопереробки, в Україні зросте собівартість виробництва сільськогосподарської продукції (на 2,7 в.п.), харчових продуктів (на 1,9 в.п.), будівельно-монтажних робіт (на 2,9 в.п.). Внесок зростання цін на нафту у збільшення споживчих цін складає 1,2 в.п. Кумулятивні втрати економіки України від зростання цін на нафту, а саме негативний внесок цього чинника у ВВП оцінюються на рівні 1,4 в.п.

Високі темпи зростання у країнах, що розвиваються, відновлення фінансових ринків та, як наслідок, розгортання інвестиційної активності підприємств спричиняють відновлення попиту на метали. Крім того, збільшення попиту на сталь пов'язане з виснаженням її запасів, яке мало місце у період кризи. У короткостроковій перспективі очікується скорочення пропозиції металів, зокрема сталі, через зменшення обсягів постачання з Японії, яка забезпечує близько 8 - 9 % світового постачання сталі. За оцінками експертів MEPS, зростання цін на сталь у 2011 році очікується на рівні 27 %. Таке зростання цін на чорні метали створює умови для низки позитивних макроекономічних ефектів та ризиків для України. Зростання цін на продукцію металургії в Україні випереджаючими темпами відносно собівартості металургійного виробництва створить умови для збільшення податкових надходжень до бюджету, оплати праці та прибутковості галузі. Як наслідок, у металургійних підприємств з'являться додаткові кошти на інвестиційні цілі.

Разом з тим, через значну питому вагу металопродукції у собівартості машинобудування та будівництва, розвиток цих галузей є чутливим до навіть незначних

коливань цін на сталь. Зазначене збільшення цін на продукцію металургії призведе в Україні до прискорення зростання цін виробників продукції машинобудування на 3,9 в.п. та будівельно-монтажних робіт на 5,2 в.п. Це, у свою чергу, стримуватиме інвестиційні процеси, оскільки продукція цих галузей складає майже 85 % у структурі інвестицій в основний капітал.

У 2011 році очікується збільшення ВВП на 5,4 %.

Рушієм зростання ВВП у 2011 році буде промисловість, зростання якої зумовлено відновленням інвестиційної активності підприємств та, як наслідок, попиту на інвестиційну продукцію на внутрішньому та зовнішньому ринку.

Активізація інвестиційної діяльності підприємств та завершення реалізації проектів з підготовки до Євро 2012 сприятиме зростанню ВДВ у будівництві. Сприятливі погодні умови та покращання кон'юнктури на зовнішніх ринках продовольства сприятимуть зростанню ВДВ у сільському господарстві. Зростання у галузях промисловості, сільського господарства та будівництва через міжгалузеві зв'язки створюватиме умови для збільшення ВДВ у транспорті та зв'язку. Стримуючим чинником у зростанні послуг залишатиметься депресивний стан ринків нерухомості, а також високий рівень тінізації у цій сфері.

В умовах сприятливої кон'юнктури на зовнішніх товарних ринках, враховуючи глибину докризового падіння українського експорту та його повільне відновлення у минулому році, у 2011 році український експорт має потенціал більш швидкого зростання порівняно з загальносвітовими тенденціями. Разом з тим, поки що не очікуються структурні зміни в українському експорті у напрямку освоєння нових ніш на ринках. Це пов'язано з тим, що у кризові роки підприємства не здійснювали масштабних переозброєнь виробництв та інвестицій в освоєння нових видів продукції. Зростання імпорту випереджатиме зростання експорту. Це пов'язано зі значною еластичністю українського імпорту до доходів населення та інвестицій.

Починаючи з 2011 року, очікується збільшення внеску інвестицій у зростання ВВП. Позитивні очікування суб'єктів господарювання, зміцнення власної фінансової бази та покращення доступу до запозичення коштів сприятимуть розгортанню інвестиційної активності реального сектору. Разом з тим, повільне відновлення ринку нерухомості негативно впливатиме на інвестування житлового будівництва. Зростання світових цін на метали спричинюватиме зростання індексу цін інвестицій в основний капітал.

На перебіг інфляційних процесів впливатиме підвищення цін на зовнішніх товарних ринках, зокрема на продукти харчування та нафту. Вагомий внесок завдаватиме підвищення тарифів на газ, опалення та електроенергію для населення. **За умов стабілізації цін на продовольство та нафту на досягнутому рівні, очікується збільшення споживчих цін у 2011 році на 11,2 %.**

За інтегральним критерієм соціально-економічного розвитку України 2010 рік став переламним, з якого починається період зростання та подальший повільний етап виходу з кризи - 2013–2015 рр. На жаль, **досягнення рівня соціально-економічного розвитку 2008 р., за визначеним сценарієм, буде можливим лише у 2015 р.** На тлі стабілізації та подальшого зростання економічної складової інтегрального критерію соціальна складова продовжує незначно знижуватись до 2013 р., після чого стабілізується та починає повільно зростати у 2015 р. Незважаючи на реальне зростання заробітної плати і попиту на працю, від'ємна динаміка соціальної складової інтегрального критерію обумовлена зниженням частки оплати праці у випуску, пов'язаним зі збільшенням інвестиційної складової витрат підприємств.